

UMCS

Filologijos
fakultetas

II

Tarptautinis kultūrinės lingvistikos seminaras
Międzynarodowe seminarium lingwistyki kulturowej

**VERTYBĖS LIETUVIŲ IR LENKŲ PASAULĖVAIZDYJE.
LIAUDIŠKASIS, TAUTINIS, DAUGIATAUTIS IR DAUGIAKULTŪRIS PAVELDAS**

Vilniaus universitetas, Vilnius, 2020 m. rugsėjo 24–25 d.

**WARTOŚCI W JĘZYKOWYM OBRAZIE ŚWIATA LITWINÓW I POLAKÓW.
DZIEDZICTWO LUDOWE, NARODOWE, WIELOETNICZNE I WIELOKULTUROWE**

Uniwersytet Wileński, Wilno, 24–25 września 2020 roku

PROGRAMA / PROGRAM

Vilnius 2020

RENGINIO RĖMĖJAI / SPONSORZY

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

LENKIJOS
INSTITUTAS
VILNIUJE

**Filologijos
fakultetas**

POMOC
POLAKOM
NA WSCHODZIE

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ**

**KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW**

Mokslinis komitetas / Komitet naukowy

Prof. habil. dr. Jerzy BARTMIŃSKI

Marijos Kiuri-Sklodovskos universitetas, Liublinas
Uniwersytet Marii Curie-Sklodowskiej, Lublin

Prof. dr. Irena SMETONIENĖ

Vilniaus universitetas, Vilnius / Uniwersytet Wileński, Wilno

Prof. habil. dr. Anna TYRPA

Lenkijos MA Lenkų kalbos institutas, Krokuva
Instytut Języka Polskiego PAN, Kraków

Doc. dr. Viktorija UŠINSKIENĖ

Vilniaus universitetas, Vilnius / Uniwersytet Wileński, Wilno

Organizacinis komitetas / Komitet organizacyjny

Prof. dr. Kristina RUTKOVSKA (koordinatorė / koordynator)

Vilniaus universitetas, Vilnius / Uniwersytet Wileński, Wilno

Prof. habil. dr. Stanisława NIEBRZEGOWSKA-BARTMIŃSKA

Marijos Kiuri-Sklodovskos universitetas, Liublinas
Uniwersytet Marii Curie-Sklodowskiej, Lublin

Mgr. Damian GOCÓŁ

Marijos Kiuri-Sklodovskos universitetas, Liublinas
Uniwersytet Marii Curie-Sklodowskiej, Lublin

Dr. Marius SMETONA

Vilniaus universitetas, Vilnius / Uniwersytet Wileński, Wilno

Mgr. Monika BOGDZEVIČ

Vilniaus universitetas, Vilnius / Uniwersytet Wileński, Wilno

Mgr. Irena SNUKIŠKIENĖ

Vilniaus universitetas, Vilnius / Uniwersytet Wileński, Wilno

Karolina SLOTVINSKA

Vilniaus universitetas, Vilnius / Uniwersytet Wileński, Wilno

**SEMINARO PROGRAMA
PROGRAM SEMINARIUM**

**2020 M. RUGSĖJO 24 D. (KETVIRTADIENIS)
24 WRZEŚNIA 2020 R. (CZWARTEK)**

8.30–9.00

REGISTRACIJA / REJESTRACJA

(prie K. Donelaičio auditorijos / przy sali K. Donelaitisa)

9.00–9.30

SEMINARO ATIDARYMAS / OTWARCIE SEMINARIUM

(K. Donelaičio auditorija / sala K. Donelaitisa)

SVEIKINIMO ŽODIS / POWITANIE UCZESTNIKÓW

KVIESTINIŲ LEKTORIŲ PRANEŠIMAI REFERATY LEKTORÓW SEMINARIUM

Nuotoliniu būdu: UMCS Humanitarinio fakulteto Tarybos posėdžių salė
W sposób zdalny: Sala Posiedzeń Rady Wydziału Humanistycznego UMCS

Moderuoja / Moderator

prof. dr. Kristina RUTKOVSKA, prof. habil. dr. Anna TYRPA

10.00–11.30

Prof. habil. dr. Jerzy BARTMIŃSKI

Marijos Kiuri-Sklodovskos universitetas, Liublinas
Uniwersytet Marii Curie-Sklodowskiej, Lublin

Dwa profile polskiego konceptu OJCZYZNY / Du lenkiškojo TĖVYNĖS
koncepto profiliai

Prof. habil. dr. Stanisława NIEBRZEGOWSKA-BARTMIŃSKA

Marijos Kiuri-Sklodovskos universitetas, Liublinas
Uniwersytet Marii Curie-Sklodowskiej, Lublin

Tradycyjny obraz świata Słowian i Baltów – projekt kognitywnych badań
porównawczych (ETNOEUROJOS) / Tradicinis slavų ir baltų pasaulėvaiz-
dis – lyginamųjų kognityvinių tyrimų projektas (ETNOEUROJOS)

11.30–12.00

Kavos pertraukėlė / Przerwa kawowa

I POSĒDIS / I POSIEDZENIE

K. Donelaičio auditorija / sala K. Donelaitisa

Moderuoja / Moderator

prof. dr. Irena SMETONIENĖ, prof. habil. dr. Jerzy BARTMIŃSKI

12.00–14.00

Dr. Dalia ZAIKAUSKIENĖ

Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Vilnius

Litewski Instytut Literatury i Folkloru, Wilno

Lietuvių paremiųjų išteklių saugojimo pavidalai: prieinamumas, panašumai ir skirtumai, privalumai ir trūkumai / Sposoby przechowywania źródeł paremiologicznych: dostępność, podobieństwa i różnice, zalety i wady

Prof. habil. dr. Maciej RAK

Jogailaičių universiteto Polonistikos fakultetas, Krokuva

Wydział Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków

Polska frazeologia gwarowa – stan badań i perspektywy / Lenkų tarminė frazeologija – tyrimų apžvalga ir perspektyvos

Prof. habil. dr. Anna TYRPA

Lenkijos MA Lenkų kalbos institutas, Krokuva

Instytut Języka Polskiego PAN, Kraków

Frazematyczny przyczynek do aksjolingwistyki gwarowej / Frazematinis indėlis į tarminę aksiolingvistiką

Dr. Tatjana VOLOGDINA

Uniwersytet Wrocławski, Wrocław / Wrocławo universitetas, Wrocławas

Polskie wątki w zamawianiach litewskich / Lenkiški motyvai lietuvių užkalbėjimuose

Prof. habil. dr. Birutė JASIŪNAITĖ, Doc. dr. Jelena KONICKAJA

Vilniaus universitetas, Vilnius / Uniwersytet Wileński, Wilno

Daiktiskosios žvaigždžių metaforos lietuvių ir rusų poezijoje / Przedmiotowe metafory gwiazd w poezji litewskiej i rosyjskiej

14.00–15.00

Pietūs / Obiada

II POSĖDIS / II POSIEDZENIE

K. Donelaičio auditorija / sala K. Donelaitisa

Moderuoja / Moderator

doc. dr. Kinga GEBEN, prof. habil. dr. Stanisława BARTMIŃSKA

15.00–16.30

Prof. habil. dr. Aleksandra NIEWIARA

Katovicų Silezijos universitetas, Katovicai /

Uniwersytet Śląski w Katowicach, Katowice

**Miejsce wyobrażeń o narodach i państwach w aksjosferze kultury / Įsi-
vaizdavimų apie tautas ir valstybes vieta kultūros aksiosferoje**

Dr. Marius SMETONA

Vilniaus universitetas, Vilnius / Uniwersytet Wileński, Wilno

PATRIOTIZMAS lietuvių kalboje / PATRIOTYZM w języku litewskim

Doc. dr. Irena FEDORVIČ, Doc. dr. Kinga GEBEN

Vilniaus universitetas, Vilnius / Uniwersytet Wileński, Wilno

**Językowy obraz DOMU w prozie wspomnieniowej Wojciecha Piotrowicza /
Kalbinos NAMO paveikslas Wojciecho Piotrowiczaus atsiminimų prozoje**

Prof. habil. dr. Beata ŻYWICKA

Valstybinė aukštoji Rytų Europos mokykla, Pšemisl

Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska w Przemysłu

**Człowiek i świat w przestrzeni aksjologicznej współczesnych młodych
Polaków (na podstawie badań ankietowych) / Žmogus ir pasaulis šiuolaik-
inio lenkų jaunimo aksiologinėje erdvėje (remiantis anketine apklausa)**

16.30–17.00

Kavos pertraukėlė / Przerwa kawowa

III POSĒDIS / III POSIEDZENIE

K. Donelaičio auditorija / sala K. Donelaitisa

Moderuoja / Moderator

dr. Vilija SAKALAUŠKIENĖ, prof. habil. dr. Joanna SZADURA

17.00–18.30

Dr. Loreta VAIČIULYTĖ-SEMĖNIENĖ

Lietuvių kalbos institutas, Vilnius / Instytut Języka Litewskiego, Wilno

Kaip suvokiamas *kaimynas* DLKT publicistikoje / Jak jest pojmowany *sąsiad* w publicystyce WKJL

Dr. Dorota PAZIO-WLAZŁOWSKA

Instytut Sławistyki PAN / LMA Slavistikos institutas

Prawdę mówiąc, jestem dosyć gruba. Właściwie to nawet bardzo. Przymiotnik gruby jako realizacja konceptu OTYŁOŚĆ (na podstawie danych korpusowych) – uwagi wstępne / Tiesą sakant, esu gana stora. O iš tiesų netgi labai. Būdvardis storas kaip NUTUKIMO koncepto realizacija (remiantis tekstiniais duomenimis) – įvadinės pastabos

Dr. Renate MISEVICA-TRILLITZSCH

Halės-Vitenbergo Martino Liuterio universiteto Slavistikos institutas, Vokietija
Instytut Sławistyki, Uniwersytet Marcina Lutra w Halle i Wittenberdze, Niemcy)

Łotewsko–litewsko–polski słownik Antanasa Juszki (1875): próba analizy aksjologicznej / Antano Juškos (1875) latvių–lietuvių–lenkų žodynas: aksiologinės analizės bandymas

Dr. Vilija SAKALAUŠKIENĖ

Lietuvių kalbos institutas, Vilnius / Instytut Języka Litewskiego, Wilno

Etnolingvistinė informacija apie *rugį* lietuvių tarminiuose žodynuose / Dane etnolingwistyczne o *życie* w litewskich słownikach gwarowych

2020 M. RUGSĖJO 25 D. (PENKTADIENIS)
25 WRZEŚNIA 2020 R. (PIĄTEK)

IV POSĖDIS / IV POSIEDZENIE

(K. Donelaičio auditorija / sala K. Donelaitisa)

Moderuoja / Moderator

dr. Vilija RAGAIŠIENĖ, prof. habil. dr. Maciej RAK

9.00–11.00

Prof. dr. Irena SMETONIENĖ

Vilniaus universitetas, Vilnius / Uniwersytet Wileński, Wilno

Duona tarminiam diskurse / Chleb w dyskursie ludowym

Prof. habil. dr. Joanna SZADURA

Marijos Kiuri-Sklodovskos universitetas, Liublinas

Uniwersytet Marii Curie-Sklodowskiej, Lublin

Drzewo takie nieszczęśliwe... O idei kategoryzowania w kulturze ludowej na przykładzie osiki / Medis toks nelaimingas... Apie kategorizavimo idėją liaudies kultūroje pagal drebulės pavyzdį

Dr. Vilija RAGAIŠIENĖ

Lietuvių kalbos institutas, Vilnius / Instytut Języka Litewskiego, Wilno

Prietai ir patarimai Pietinių pietų aukštaičių šnektų žodyne / Przesady i rady w Słowniku południowych gwar południowoaukstočkih

Dr. Jūratė PAJĖDIENĖ

Lietuvių kalbos institutas, Vilnius / Instytut Języka Litewskiego, Wilno

Demoniškosios jėgos įvardijimai žemaičių kasdienybėje / Nazwy sił demonicznych w życiu codziennym Żmudzinów

11.00–11.30

Kavos pertraukėlė / Przerwa kawowa

IV POSĖDIS / IV POSIEDZENIE

K. Donelaičio auditorija / sala K. Donelaitisa

Moderuoja / Moderator

dr. Jūratė PAJĖDIENĖ, dr. Renate MISEVICA-TRILLITZSCH

11.30–13.00

Prof. habil. dr. Justyna ŁUKASZEWSKA-HABERKOWA

Krokvos *Ignatianum* akademijos Kultūrotyros institutas, Krokuva
Instytut Kulturoznawstwa, Akademia *Ignatianum* w Krakowie, Kraków

Model nauczania i podstawowe teksty religijne przygotowane przez jezuitów działających na terenach Litwy i Korony od 2. poł. XVI do 1. poł. XVII w. / Jezuicity, veikusių Lietuvos ir Karūnos teritorijose nuo XVI a. antrosios pusės iki XVII a. pirmosios pusės, mokymo modelis ir pagrindiniai religiniai tekstai

Doc. dr. Galina MIŠKINIENĖ

Lietuvių kalbos institutas, Vilnius / Instytut Języka Litewskiego, Wilno

Образ Девы Марии в рукописях литовско-польских татар / Mergelės Marijos vaizdas Lietuvos ir Lenkijos totorių rankraščiuose

Prof. dr. Kristina RUTKOVSKA

Vilniaus universitetas, Vilnius / Uniwersytet Wileński, Wilno

Kulturowe konteksty utworów parabiblijnych. Językowy obraz Maryi w postylli Konstantego Szyrwida „Punkty kazań” / Parabibliinių kūrinių kultūriniai kontekstai. Kalbinis Marijos vaizdas Konstantino Sirvydo postilėje „Punktai sakymų“

13.00–14.00

Pietūs / Obiad

V POSÈDIS / V POSIEDZENIE

K. Donelaičio auditorija / sala K. Donelaitisa

Moderuoja / Moderator

Karolina SLOTVINSKA, mgr. Damian GOCÓŁ

14.00–17.00

Mgr. Sara AKRAM

Marijos Kiuri-Sklodovskos universitetas, Liublinas /
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin

Współczesne narracje o klimacie a solidarność z życiem / Šiuolaikiniai naratyvai apie klimatą ir solidarumas su gyvenimu

Mgr. Damian GOCÓŁ

Marijos Kiuri-Sklodovskos universitetas, Liublinas /
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin

Opowieści wierzeniowe w tekstach historii mówionej / Tikėjimo istorijos sakytinės istorijos tekstuose

Mgr. Sylwia GIERCZAK

Marijos Kiuri-Sklodovskos universitetas, Liublinas /
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin

SZACUNEK w ankietach / PAGARBA anketose

Mgr. Irena SNUKIŠKIENĖ

Vilniaus universitetas, Vilnius / Uniwersytet Wileński, Wilno

Kognitywny obraz PRAWDY na podstawie danych tekstowych / TIESOS kognityvinis paveikslas remiantis tekstiniais duomenimis

Mgr. Magdalena WOŁOSZYN

Marijos Kiuri-Sklodovskos universitetas, Liublinas /
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin

Zrzuciłem duży kamień na wodnego węża zwiniętego w trawie. I co mnie w życiu spotkało, było słuszną karą... Poetycki a polski ludowy obraz węża / Ant żolěj susirangiusio žalčio užverčiau sunkų akmenį. Ir kas man paskui nutiko, tebuvo pelnytas atlygis... Poetinis ir liaudiškas gyvatės paveikslas

Karolina SLOTVINSKA

Vilniaus universitetas, Vilnius / Uniwersytet Wileński, Wilno

Obraz MATKI w wybranych utworach Vandy Juknaitė / MOTINOS paveikslas pasirinktuose Vandos Juknaitės kūrinuose

Mgr. Monika BOGDZEVIČ

Vilniaus universitetas, Vilnius / Uniwersytet Wileński, Wilno

Konceptualizacja metaforyczna GNIEWU, LĘKU i WSTYDU: w poszukiwaniu treści kulturowych / PYKČIO, BAIMĖS ir GĖDOS metaforinė konceptualizacija: kultūrinio turinio beiškant

17.30–18.00

Seminaro apibendrinimas / Podsumowanie seminarium:

Prof. habil. dr. Jerzy BARTMIŃSKI, prof. dr. Kristina RUTKOVSKA

